

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plvtarchi Chaeronensis Moralia, Qvae Vsvrpantvr

Svnt Avtem Omnis elegantis doctrinæ Penvs : Id est, varij libri: morales, historici, physici, mathematici, denique ad politiorem litteraturam pertinentes & humanitatem : omnes de Graeca in Latinam linguam transscripti summo labore, cura, ac fide

Plvtarchi Chaeronensis Ethicorum Sive Moralium

Plutarchus

Impressum Francofor. ad Mœn., M.D.LXXXII

Parallelia. Id est historiarum Græcarum cum Romanis coniuncta recensio

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-351

pora Aethiopum rariora esse, quod relaxentur calore Solis.
in Septentrionalib. regionibus corpora densiora, ideoque
etiam viuaciora.

PLVTARCHI PARALLELA. ID EST
historiarum Gracarum cum Romanis coniuncta recensio.

PLERIQVS existimant vereres rerum gestarum narrations figura esse & fabulas, propterea quod alienæ sunt à communī opinione. Ego qui obseruassem posterioribus temporibus euensis germana eorum quæ prīscis temporibus perhiberentur contigisse, collegi cuius antiquæ rei gestæ respondentem recentiorem historiam, simulq; autorib. nominatis exposui.

I. DATIS Persarum satrapes, exercitu trecentorum milium ad Marathonem Atticæ planiciem adducto, positisque castris, incolis bellum denunciavit. Athenienses spreta barbarorum multitudine, nouem millia hominum miserunt, ducibus Cynægiro, Polyzelo, Callimacho, Miltiade. Collatis signis cum pugnaretur, Polyzelus aliquid humana conditione augustius conspicatus, est luminibus captus. Callimachus multis transfixus hastis, etiam mortuus stetit. Cynægiro, dum Persicam nauim receptu se dantem retinet, manus sunt amputatae.

ASDRUBAL rex Sicilia occupata, bellū Romanis indxit. Metellus à senatu bello gerendo praefectus, vicit. in proelio L. Glauco patricius, dum nauim Asdrubalis detinet, vtranq; amisit manum. Narrat hoc Aristides Milesius, primo libro Sicularum: à quo desumptum hoc argumentum Diodorus Siculus tractauit.

XERRES exercitu instructus ad Ar. II. temeritatem appulit, eiusq; regionis incolas tum hostilia absē exspectare iussit. Athenienses conturbatis animis, Agesilaum Themistoclis filium misere exploratum, quanquam pater eius Neocles in somnis vidisset illum ambab. truncatum manibus. Is Agesilaus ubi peruenit habitu Persico ad barbaros, Mardonium quandam de regis stipatoribus, Xerxes ratus esse, interfecit: comprehensusq; à circumstantib. vincitus ad regem est adductus. Boute tum litaturus erat rex ad aram Solis. Ibi Agesilaus igni in ara excitato dextram impulit

posuit manum , cruciatumq; absque ullo pertulit gemitu . vinculis proinde solitus , dixit : Tales sunt omnes Athenienses ; quod si non credis , etiam sinistram imposuero . Xerxes metu concepto , in custodia eū iussit adseruari . Narratio est § Agatharchidæ Samij , libro Persicarum rerum secundo .

P O R S E N A Etruscorum rex trans Tiberim positis castris Romanos oppugnabat , commeatuq; intercepto fame eos urgebat . Inopia consilij tum laborate senatu , M V C I V S de vitis illustrib. vnum , quadringentis consulum permissu 10 assumptis æqualibus , habitu priuati hominis indutus amnem transit : cumq; satellitem regis videret militibus necessaria distribuere , regem ipsum esse ratus interfecit . Ad ductus deinde ad regem , igni , ut erat ibi paratus , dextram imposuit manum , doloribusque animose toleratis subridens : Soluar , inquit , Barbare , etiam te inuito . Scito enim in castris cccc esse qui te ad necem querunt . Tertius Porsena pacem cum Romanis fecit . Refert Aristides Milesius tertio historiarum libro .

A R G I V I S & Lacedæmoniis de agro Thyreatico altercantibus , Amphictyones pugna virisque lectorum hominum rem decernendam censuerunt , vi et oratione agrum detulerunt istum . Lacedæmonij à sua parte Othryadem summae rei , Arguii Thersandrum præfecerunt . Prælio de Argiuis duo superfites fuerunt Agenor & Chromius , qui de via storia ciuibus nuncium attulerunt . Facta autem quiete , 25 Othryades etiam nū viuens , fultusq; hastilibus semifractis , mortuorum scuta abstulit , trophyum erexit , suoq; sanguine id Ioui trophyorum tutori inscripsit . Integrata lite Amphictyones in rem præsentem venerunt , itemque secundū 30 Lacedæmonios dederunt . Sic Chrysanthus libro tertio rerum Peloponnesiacarum .

R O M A N I bello Samnitico ducem exercitus creauerunt Postumium Albinum . Is in angustiis , quæ Caudinæ furcæ dicuntur , circumuentus hostium insidiis tres legiones perdidit , & ipse vulnere graui accepto cecidit . Intempesta nocte , iamiam moriturus , hostibus occisis scuta ademit , trophyum statuit , manuq; in sanguinem intincta inscripsit . Ioui trophyorum vindici de Samnitib. Romani posuerunt . Fabius autem Gurses cognomento missus cum copiis , ut ad locum venit , viso trophyo omen arripuit , commissio-

que prælio vicit hostes , regemq; eorum captum Romam misit. Ex Aristidis Milesij Italicorum tertio.

IV. Cum Persæ in Græciam adduxissent 100000 hominū exercitum, missus est Leonidas à Spartanis, cum ccc milibus. Is inguente prandentibus barbarorum multitudine, iis conspectis dixit ad suos: si prandete, ut cœnaturi apud inferos, factoque in barbaros impetu, multis confixus hastis in ipsum Xerxem contendit , ei que diadema auellit. Mortui cor barbarus secās, hirsutum reperit. Aristides primo Persicarum rerum.

ROMANI in bello Punico trecētos miserunt , duce Fabio Maximo. Is conserta pugna omnes amissi: ipse lethali affe-ctus vulnere in Annibalem irruit, diadema ei detraxit, cum que eo mortuus est. Ita Aristides Milesius.

V. Ad Celænas Phrygiae vrbe hiatu terræ cum aquæ illu-
cie orto, multa domus vna cum habitatoribus in profun-
dum abreptæ sunt. Midas autem rex oraculo accepto, si pre-
ciosissimum iniiceret, fore ut hiatus coiret, auro argentoq;
iniectis nihil profecit. *Anchurus* autem Midæ F. cogitans
preciosius anima humana esse nihil in vita , amplexu dato
genitori & vxori suæ Timotheæ, eques in hiatum fese deie-
cit. Cum autem in se coiuisset terra, auream Midas eo in lo-
co posuit aram , eamq; manu tangens Ioui Idæo consecra-
uit. Hæc ara circa id tempus , quo hiare terra solebat olim,
lapidea fit: stato isto tempore clapsò, aurea visitur ? Autor 25
Callisthenes libro Transformationum secundo.

PER medium forum fluens Tiberis ob iram Louis Tarsij ingentem aperuit hiatū , multasq; absorpsit domos. Oracu-
lo moniti finem fore, si preciosam rem iniicerent, aurum &
argentum iniecerunt. Sed *Curtius* unus de primariis iue-
nibus sententia oraculi intellecta, animamq; istis præstan-
tiorem sentiēs: eques seipsum in hiatum immisit, suosq; ca-
lamitate soluit. Aristides XL Italicorum.

VI. Dicibus qui eum Polynice erant coniuantibus, aquila
deuolans, hastam *Amphiaraï* raptam in sublime aduexit, 35
inde dimisit. ea terra infixa, in laurum est mutata. Postridie
bellum cum gereretur, eo loco Amphiaraus vna cum curru
terra haustus est, ubi Harmha vrbs nunc est à curru sic dicta.
Sic Trismachus lib. tertio de conditis vrribus.

ROMANIS bellum aduersus Pyrrhū Epirotā gerentib.
oraculo

oraculo victoria promissa est Æmilio Paulo, si aram posueret eo loco, quo videret virum illustrem aliquem unam cum curru hiatu terræ hauriri. Triduo post VALERIVS Conatus, homo diuinus, per somnium iussus vestem pontificiam sumxit, & in aciem suos eduxit, ac magna hostium cæde edita à terra absorptus est. Æmilius aram statuit, victoriaq; potitus CLX. turrigeros elephantes Romam misit. Ara ista vaticinatur sub id tempus, quo Pyrrhus est victus. Scribit hoc Critolaus tertio Epiroticarum rerum libro.

10 PYRAECHMÆ Euboensium rex bellum in Bœotos ges. VII.
sit. Hunc Hercules etiamnum adolescens vicit, pullisque equi alligatum in duas partes discerpit, insepultumq; abiecit. Locus pulli Pyraechmæ dicitur. situs est ad flumen Herculeum, & hinnitum equis bibentibus edit. ut scriptum est

15 lib. de fluminib. tertio.

TULLIVS Hostilius Romanorum rex bellum gessit contra Albanos, quorum rex erat Metius Fuscus, ac prælium sepius distulit. Semel victo eo Albani se ad conuiua dedecunt. quos Tullus vino captos adortus, regem eorum duobus pullis equinis alligatum discerpit. Alexarchus quarto Italicorum.

PHILIPPVS Olynthum & Methonem oppugnatus, VIII.
dum traicere Sandanum fluuum vicem cōtendit, sagitta ictus est ab Affero Olynthio, qui & dixit,

25 Affer lethale Philippo mittit spiculum.

Philippus retro ad suos natando evasit. amissio ex eo vulnerare oculo. Callisthenes tertio Macedonicorum.

PORSENA Etruriæ rex positis trans Tiberim castris bellum Romanis intulit, interceptaq; com. meatus subiectio-
30 ne, fame eos pressit. Horatius autē Cocles dux creatus subli-
cium occupauit pontem, hostesque transire volentes inhibuit: multitudineq; eorum superatus, suis mandauit ut pō-
tem rescinderent, hostiumq; turbā transitu prohibuit. sa-
gitta autem oculum ictus in amnem sese abiecit, & ad suos tra-
35 nauit. Theotimus secundo rerum Italicarum.

FABVL A de Icaro, cuius hospitio Bacchus est vsus, ab IX.
Eratosthenes in Erigone refertur. SATURNVS apud agricolam
diuersans, filiam eius Entoriam insigni forma compressit,
& filios ex ea genuit Ianum, Hymnum, Faustum, Felicem.
Cum autem vini usum & vitis cultum tradidisset Icaro hospiti

dd 5 suo

suo, mandauit ut eo vicinos quoq; impertiret. Quod cum factum esset, vicini insolito potu in grauiorem cōsuetu de-lapsi somnum, putauerunt sibi venenum esse propinatum, lapidibusq; Icarium obruerūt. filiæ filij p̄rā m̄cerore seipso suspenderunt. Cum autem Romanam pestilentia in ualisset, respondit Apollo Pythius finem mali fore, si Saturni iram placassent, & genios iniuste occisorum. Itaq; Lutatius Catulus vnu de principib⁹ viris, Saturno templum prope Tarpeium montem cōdidi, aramq; in eo collocauit quatuor habentem facies: siue ob nepotes Icarij, siue quod anni partes sunt quatuor. mensem quoq; Ianuarium statuit. Saturnus autem vniuersos in sidera retulit: quoru⁹ alij Protrygēteres vocātur, quasi vindemiam antecedentes, Janus autē prior oriens, cernit stellā ante pedes Virginis. Critolaus lib. 4. eorum quæ in celo visuntur.

X. PERSIS Græciam populantibus Pausanias Lacedæmoniorum dux acceptis à Xerxe 10. talentis voluit Spariā prodere. Re comperta, pater Agesilaus eum vsq; ad fanum Mineruæ Chalcioeci persecutus est, obthuratisq; fani foribus latere cocto, fame necauit. mater etiam infepultum abiecit. Chrysermus historiarum, 2. lib.

ROMANI bello Latino P. Decium imperatorem desigauerunt. Quidam autem patricius iuuenis pauper, nomine Cassius Brutus, hostibus pro certa mercede portas aperire instituit: deprehensusq; ad templum Mineruæ auxiliariæ confugit. Pater autem eius Cassius signifer ibi eum inclusit, fameq; intererūtum inhumatum abiecit. Cleitonimus in Italiciis.

XI. DARIVS Persa prælio congressus eum Alexandro ad Granicum, amissis septem satrapis, ac falcatis currib. 1011. 30. postridie instaurate pugnam volebat. Ariobarzanes autem filius eius, vt qui Alejandro faueret, promisit ei, se patrem ipsi proditurum. Pater autem indignitate rei commotus, filio ceruices præcidit. Aretades Cnidius tertio Macedoniarum rerum.

B R V T V S ab vniuersis ciuib⁹ cōsul creatus, Tarquinii Superbum, qui tyrannice se gesserat, in exsulium egit. Is ad Etruscos confugit, eorumq; opera Romanis bellum fecit. * filii patrem prodere voluerunt, reque detecta securi sunt perculsi. Aristides Milesius Italicus.

E P A M I N O N D A S Thebanorum dux bellum contra XII.
Spartanos gerens, ad comitia in urbem est profectus, cum prius iniunxit hoc Stesimbroto filio suo, ne cū hoste cōfligeret. Spartani eius absentia cognita, iuueni timiditas tem exprobrauerunt. quod ille indigne ferens, oblitus paterni mandati pugnam conseruit & vicit. Pater autem iratus ei coronato collum abscidit. Ctesiphon 3. libro rerum Bœoticarum.

R O M A N I bello aduersus Samnitas præfecerunt Manlium Imperiosum cognomento. Is cum ad comitia creādis consulibus indicta Romam proficisci eretur, filio mandauit ne pugnam committeret. Samnitæ re percepta, conuictis iuuuenem irritauerunt, & ad præclium elicuerunt. Ex eo is viator discessit: pater autem eum securi percussit, vt narrat Aristides Milefius.

H E R C U L E S Iole coniugium petens, passus repulsam XIII. oppugnauit Oechaliam: Iole se de muro præcipitem dedit: casu autem vestem vento sinuante nihil mali passa est. Refert Nicias Maleotes.

R O M A N I bello in Etruscos ducem præfecerunt Valeantium Torquatum. is cum vidisset filiam regis Tuscorum Clusiam, eam petiit: cumq; non impetraret, urbem obsedit. Clusia de turri seipsum deiecit, ueste autem sinuata (curauebat hoc Venus) in columpis ad terram delata est. cui cum vitium Torquatus obtulisset, ob isthac facta communis Romanorum decreto deportatus est in Corsicam, quæ est insula ante Italiam. Theophilus Italicorum tertio.

C V M Pœni societatem cum Siculis aduersus Romanos XIV. machinarentur, Metellus Romanorum dux soli Vestæ rem sacram nō fecit: ea ventum classi aduersum immisit. C. aut Iulius aruspex cessaturum edixit, si filiam suam dux immolasset. Coactus itaq; hic filiam Metellam produxit mactatum. Vesta eius misera, buculam eius in locum submisit, * forte Lamis ipsamq; * Lamisum detulit, & draconis qui ibi colitur annuum. tistitem fecit. Sic Pythocles tertio Italicorum.

A V L I D E, quæ est Bœotia urbs simile quippiā Iphigenię XV. accidisse, Meryllus scribit primo Bœoticorum. Prodigio-

B R E N N U S Gallorū rex Asiam vastas ad Ephesum venit, nis Egaue ibiq; puellam plebeiam adamauit. easē corporis sui usuram rita extipli cōcessuram, Ephesumq; tradituram pollicita est, pacta tuis.

merce-

mercedis loco armillas & mundum muliebrem. Brennus militibus mandauit, ut quidquid auri haberent, id in simum auaræ conicerent. itaque illa multitudine auri obtuta periit. Tradit hoc Clitophon primo libro rerum Gallicarum.

TARPEIA vna de nobilibus virginibus Capitolij custos, bello Sabinorum contra Romanos, Tatio promisit, se aditum ei in montem Tarpeium patefacturum, si monilia mercedis loco acciperet quæ Sabini gestabant. Sabini hoc sentientes viuam eam monilibus obruerunt. Aristides io Milesius in Italicis.

XVI. CVM diuturnum fuisse inter Tegeatas ac Pheneatas bellum, placuit utrinque mitti fratres tergeminos, qui de summa rei decernerent. Tegeatae Reximachi, Pheneatae Damostrati filios delegerunt. Conserta pugna, duo de filiis i5 Reximachi ceciderunt. Terrius Critolaus calliditate duos fratres hostes vicit. simulata enim fuga eos dum in uitium diuulsi insequuntur interfecit. Redeunti cum omnes gratularentur victori, sola soror eius Demodice gaudio abstinuit, ob interficendum ea pugna à fratre Demoticum, cui de- 20 sponsa fuerat. Quod indigne ferens Critolaus, sororem trucidauit: et disq; postulatus, à matre absolutus est. De- maratus Arcadicorum secundo.

ROMANI & Albani bello conflato, tergeminis rem decernendam permiserunt, Albani Curiatiis, Romani Horatiis. Ut ventum est ad conflictum, Curiatiij duos de Horatiis obtruncauerunt. Tertius superstes simulata fugæ auxilio Curiatiis singulos in sequentes trucidauit. Gaudentibus omnibus sola victori non est gratulata soror Horatia, cuius sponsum Curiatum frater necasset. ab eo que ipsa est 30 interemta. Aristides Milesius in rerum Italicarum commentario.

XVII. APVD Ilium ardente templo Mineræ, Ilus accurrens cœlo delapsum Palladium eripuit, ac captus est lumenib. quod illud videti à viro nefas erat. Postmodò tamen placa- 35 to numine visum recepit. Hoc Dercyllus lib. 1. de conditis locis.

METELLVS vir primarius in suburbium pergens à coruis retentus fuit alis eum plangentibus. Eo ostento territus in Vrbem rediit: cumq; videret Vestæ adem flagtare, Palla- dio

dio inde rapto excæcatus est: posteaque temporis expiata
ira numinis vsum oculorum recuperauit. Aristides Milesius Italicus.

T H R A C I B U S, cum bellum aduersus Athenienses gere. XVIII.

S rent, oraculum victoriam promiserat, si Codro parcerent.
Ille autem vili amictu ad hostes venit, falcem gerens, & uno in-
terfecto occisus ab alio est: itaque vicerunt Athenienses. So-
crates, autor lib. Thracicarum rerum 2.

P. Decius Romanus contra Albanos belligerans per quic-
tem imaginatus est, se sua morte Romanis vites additurum.
Itaque in medios hostes irruit, multisque occisis interfectus
est. Eodem modo filius eius Decius bello Gallico rem Ro-
manam conseruauit, autor Aristides Milesius.

C Y A N I P P U S Syracusanus cum diis sacrificaret, solum XIX.

¶ Bacchum præterit. Iritatus deus ebrietatem ei immisit, per Ebrietas.
quam in obscuro loco filiam Cyanem comprescit. ea patris
digo detraictum annulum nutrici adseruandum tradidit,
agnitionis argumento futurum. Peste oborta, cum Apollo
Pythius respondisset in cestum hominem esse diis auerrun-
catoribus malorum immolandum, Cyanus sensum oraculi
alios fallentem percipiens, crinibus arreptum patrem pro-
traxit, ac eum, seq; insuper ipsam iugulauit. Dositheus ter-
tio rerum Sicularum.

R O M A E cum celebrarentur Liberalia, Aruntius, qui ab
25 ortu suo fuerat abstemius, vim Liberi patris despiciatui ha-
buit. A quo in ebrietatem coniectus, filiae suæ Medullinæ
virginitatem per vim eripuit. Ea ex annulo violatorem a-
gnoscens, maius ætate sua meditata facinus patrem inebri-
auit ac coronauit, adductumq; ad aram Fulininis, illacry-
30 mans interfecit eum qui suæ virginitati insidias struxerat.

Aristides tertio Italorum.

E R E C T H E U S bellum contra Eumolpum gerens, doctus XX.
victorem se fore si filiam loco victimæ immolasset, re cum
vxore Praxithea communicata, filiam hostiæ in moræ ma-
35 etauit. Meminit Euripides Erechtheo.

V I C T U S bello Cimbrico Marius, somnio monitus est
victorë se fore, si filiam suam Calpurniæ immolaret. Fecit
hoc ille, ciuius saluti naturæ vinculo posthabito, ac vicit. at-
que etiam nū duæ sunt in Germania aræ, quæ sub id tempus
sonum tubarum edunt. Dorotheus quarto Italorum.

C Y A-

XXI. CYANIPPVS genere Thessalus identidem venatus exibat. Vxor eius, quam recens duxerat, eum cum alia muliere consuecere suspicata, quod se per numero in sylvis maneret, vestigia mariti secuta in quodam loco arboribus cōfiso delituit, euentumq; præstolata est. Ramis autem agitatis, canes feram esse rati impetum fecerunt, mulieremque mariti amantem instar bruta bestiae dilaniauerunt. Cyanippus insperatae rei spectaculo oblato seipsum iugulauit. Autio Parthenius poeta.

S Y B A R I, quæ Italiae vrbs est, Æmilius raræ formæ iuuenis, deditus erat venationibus. Mulier, cum qua nuper nuptias peregerat, cum alia rem ei femina esse opinata, nemus intravit. ramis autem agitatis canes accurrerunt, etiamque discerpserunt. Maritus super ea clade sese confudit. Cleitonus secundo Sybariticorum.

XXII. **S M Y R N A** (quam Myrrham Latini usurpant) ob iram Veneris Cinyram patrem deperiit, & amoris tormentum nutriti aperuit. Hæc dominum astu subiuit, narras in vicinia virginem esse quæ ipsum adamaret, palam autem adire præ pudore non posset. ita pater cum filia ignota cōcubuit. quodam verò tempore cernere amasiam cupiens, lumen posposcit. & filiam agnoscens, stricto ense incestam securus est. illa Veneris providentia in arboreum myrrham mutata est. Theodorus in Transformationib.

V A L E R I A Tusculanaria propter iram Veneris amore patris Valerij correpta, rem cum nutrice communicauit. hæc fraude dominum ad filiæ concubitum induxit, à virginem deperiri inquiens vicina, & quæ cum ipso vereatur concubere si agnoscatur. Pater cum filia congressus, per ebrietatem lucernam postulauit. nutrix Valeriam excitare occupauit. quæ profuga cum ruri degeret, vterumq; gerezret, aliquando deiecta est per præcipitum, incolumis tamen, saluo etiam fetu, quem suo tempore peperit, nomine Sylanum. (Græci Ægipanem vocant.) Valerius præ mero de eodem se præcipitio deiecit. Aristides Milesius tertio Italorum.

XXIII. **P O S T** IIij excidium Diomedes in Africam mariſ fluētibus electus est. Regnabat ibi Lycus Martis F. qui peregrinos de more patri immolabat. Sed filia huius Calliroe Diomedis amore capta, patrem prodidit, Diomedemq; vinculis ex-

His exfoluit. Hic benefactricis nulla habita ratione auctus cum esset, Calliroe fune sibi mortem consciuit. Ex Iuba tertio Libyorum.

CALPVRNVS Crassus vir illustris Reguli legatus, in Massylos missus ut Garætium castellum superatu difficile oppugnaret, captus fuit, cumque esset Saturno immolandus, Bylatia regis filia adamans eum viatem prodiit patrefecit, ac scipiam ob ipsius discessum iugulauit. Hegesianax tertio rerum Africatum.

PRIAMVS Polydorū in Thraciam exposuit cum auro XXIV. apud Polymestorē affinem, cum iam excidiū Ilio impéderet. Polymestor Troia capta Polydorū necauit, ut auro potiretur ipse. Hecuba cō loci delata, astu cum circūuenit ut *Amarisse.* aurū datura, captiuisq; adiuuantibus oculos ei manibus eruit. Euripides tragediæ scriptor hoc perhibet.

ANNIBALE RES Campanorū agente & ferente, L. Thymbris Rustium filium vñā cum pecunia depositus apud Valexiū Gestium necessarium suum. Hic cum hostem rebus potiri intellexisset, præ cupiditate pecuniæ naturæ iura violas, puerū interfecit. Thymbris iter per agros faciens, reperto filij cadavere necessariū istum suū ad se vocavit, thefauros ei se ostensurū prætendens: noctusq; hominē oculis priuuit, ac in crucem sustulit. Aristides tertio Italicorum.

PHOCVM Æaci è Psamathe filium, dilectumque patri Te XXV. lamon eduxit venatum: aproque oblate hastam in fratrem *Fratres.* quem oderat contorsit, eumque interfecit. Pater exilio mul *disa.* Et auit Telamonem. Scribit hoc Dorotheus primo Transformationum libro.

C. MAXIMVS cum filios haberet Similiū & Resum, * hunc quidem ex Ameria, Cononem cognomento: hic in venatione fratrem interfecit, domumque reuersus fortuitus, non consultus rem ita confectam dixit. Pater verò eum re compertavit erat, extorrem egit. Aristocles tertio rerum Italicarum.

MARSEX ALTHÆA Meleagrum procreauit * ex Euripidis XXVI. Meleagro.

SEPTIMIVS Marcellus ducta in vxorem Sylvia, plerūque venationibus operam dabat. Nouam autem vxorem Mars sub pastoris specie stupravit vi, atque fetu impleuit. fassusque quis esset, stipitem dedit, in quo futuræ prolis fatum

fatum contineri diceret. Interfecit autem Septimius Tusi. i-
num. Mamercus autem cum fertilitatis telluris gratia diis
sacrificaret, solā neglexit Cererem. ea aprum ipsi immisit.
Hunc is aprum multis collectis venatoribus interfecit, ca-
putq; & pellem desponsa sibi foeminae tradidit: Scimbrates,
autem & Muthias auunculi ea virginī ademerunt. quos cū
ille iritatus trucidasset, mater stipitem cremauit. Sic Meny-
lus tertio italicorum.

XXVII. *T E L A M O N* Æaci & Endeidis F. in Eubœam cum veni-
set, Periboeam Alcathoi filiam vitiauit, noctuq; fugit. Pater ¹⁰
sentiens hoc, & factum ab aliquo ciuium suspicatus, filiam
cuidam satellitum in mare abiiciendam mandauit. qui mo-
tus miseratione, eam vendidit. cumq; mulier esset ad insulā
Salaminam nauis aduecta, Telamon eam emit. peperit au-
tem Aiacem. Reperies historiam hanc apud Aretadē Gni-
dium libro de insulis secundo.

L T R O C I V S filiam habuit ex Patre Florentiam, cuius
cum à Calpurnio Romano pudicitia esset imminuta, sa-
telles, cui propterea in mare demergendam pater tradide-
rat, eam misericordia adductus vendidit. nauis autem bona ²⁰
fortuna ad Italiam applicata, Calpurnius Florentiam e-
mit, ex eaq; Contrafusum sustulit.

XXIX. *Æ O L V S* Etruriæ & vicinorum locorū rex ex Amphithea-
Incessus. filias sex, totidemq; filios habuit. Horū minimus natu Ma-
careus cum sorore vna corpus miscuit. ea cum puerulū pe-²⁵
terisset, missō à patre ad prolem necandam ense, impium
hoc rata, interfecit seipsum. Idem fecit Macareus. Adductū
ex Sostrati lib. rerum Etruscarum 2.

P A P I R I V S Tolucer ducta in vxorem Iulia Pulcra, sex fi-
lios, totidemq; filias progenuit. filiorum natu maximus Pa-³⁰
pirius Romanus Canuliam sororem amore victus grauidā
fecit. pater re cognita, gladium filiæ misit. ea se confudit.
idēq; fecit Romanus. Historia est apud Chrysippum primo
Italicarum rerum.

XXIX. *A R I S T O N Y M V S* Ephesius filius Demostrati mulieres ³⁵
exosus asinā iniit: quæ suo tempore filiam peperit formosissi-
mā, Onoscelia nomine, quod sonat Asininis cruribus pra-
ditum. Ab Aristotelis lib. paradoxorum secundo.

F U L V I V S Stellus à mulieribus animo alieno cum equa-
rem habuit. ea suo tempore filiam edidit per pulcrā, cui pater
Eponæ

Eponæ nomen indidit. atq; hæc dea est equorum procura-
tionem gerens. Agesilaus tertio Italicorum.

Sardiani bello cum Smyrnæis contracto, Smyrnam ob- XXX.
sederunt, missisque legatis denunciarunt se non antè obsi-
dionem soluturos, quām suarum vxorum copiam ipsi-
Smyrnæi fecissent. Malè tum cum Smyrnæis adūm fuisset,
necessitate circumuentis, nisi quædam formosa ancilla ad
dominum suum Philarchum accurrit subiecisset hoc con-
siliū, ancillas ornatas loco liberarum esse mittendas. Quod
cùm exsecuti essent Smyrnæi, hostes ab ancillis defatigati,
in potestatem Smyrnæorum venerunt. Itaq; hodieq; Bleu-
theria festivitas, quasi liberarum dices, apud Smyrnæos
celebratur, in qua seruæ liberarum ornatū decoratæ ince-
dunt, Dositheus tertio Lydiacorum.

15 Atēponamis Gallorū rex bello Romanos infestans, pro XXXI.
fessus est non antè se recessurum, quām Romani suas vxo-
res Gallis cognoscendas misissent. Romani consilio ancilla-
rum obsecuti, has pro liberis miserunt: & barbari nimio rei
Venere abusu fatigati in somnum sunt soluti. Retana (ea
20 præcepit consilii fuerat) caprificio consensa in murum eu-
dit, remq; consulibus indicat. Ita Romani facta eruptione
vicerunt. atq; hinc festus ancillarum dies sumpsit initium.
Aristides Milesius autor, primo Italicorum.

Bello Atheniensium contra Eumolpum, cum non suffi-
25 ceret comœtatus, Pyrander publicus quæstor parcè anno-
nam administras, aliquid de mensura deminuit. Ciues eum
proditionis idèo insimulantes, lapidibus obruerunt. Calli-
sthenes tertio Thracicorum.

Romanis bellum contra Gallos gerentibus, & rebus ad
30 victum quæ pertinent non suppeditantibus, Cinna men-
suram, qua populo solebant frumentum dimetiri, contra-
xit. estq; propterea à ciubus, quasi regnum si affectaret, la-
pidibus obrutus. Aristides 111. Italicorum.

Bello Peloponnesiaco durante Pisistratus Orchomenius XXXII.
35 infensus nobilitati, tenuibus fauebat. Itaque senatus cum
per insidias necauit, discerptūq; in frusta in sinibus ege-
serunt, erafa (ne vestigia cedis apparerent) terra. Plebeia
autem turba, suspicione facti concitata ad curiam concur-
sum ut fecit, Tlesimachus iunior regis filius, coniuratio-
nis conscius, multitudinem auertit, quòd diceret à se con-

spectum patrem suum, qui forma quam humana est angustiore ad Pisæum motem se proriperet. itaque deceptus est populus. Theophilus secundo Peloponnesiacorum.

Propter bella cum vicinis gesta senatus Romanus frumenti in populum dimensionem sustulerat: quod Romulus aegre ferens populo restituit, multis potentiorum multitatis. Itaque a primariis est in senatu oceisus, frustaque discepti in sinibus egesta. Romani autem cum igni ad curram concursum fecerunt: crematuri, nisi Julius Proculus unus de procerum numero dixisset, visum abs se in monte Romulum, quo quis homine ampliorem, ac deum factum, quod credidere Romani, & se receperunt. Aristobulus tertio rerum Italicarum.

XXXIII. Pelops Tantali & Euryanassæ F. ducta Hippodameia filios procreauit Atreum ac Thyestam. & è Danaide nympham Chrysippum, quem & maiorem atque genuinos amore est prosecutus. Laius autem Thebanus cupiditate impulsus Chrysippum rapuit, comprehensusq; ab Atreo & Thyesta, à Pelope dignatus est venia, quod amor raptionis causa fuisset. Hippodamia verò Atreo & Thyestam hortatrix fuit, ut interficerent Chrysippum, sciens eum inhabitu regno. cùmq; id detrectarent, ipsa flagitio manus admouit, ac nocte intepesta, dum Laius dormiret, stricto eius gladio Chrysippum sauciauit, gladio in euni defixo. Laius cum in necis suspicionem venisset propter gladium: liberatus ab ipso est Chrysippo, qui semimortuus iam veritati tulit testimonium. Pelops filio sepulto, Hippodameiam solum vertere coegit. Dositheus in Pelopidis.

Ebius Tolix duos filios ex uxore Nuceria sustulit, aliiusque forma eximia Firmū è liberta. quem legitimis habuit cariorem. Nuceria, quæ in priuignum animo esset infenso, filios hortata est ut Firmum interficerent quod cùm illi pè recusassent, ipsa cædem peregit, ac noctu eius, cui Firmi corporis custodia erat mandata, mucrone stricto lethale vulnus priuigno intulit, inq; eo pugionem reliquit. puer custodem suum suspicione liberauit, re ut acta erat explicata. Ebius sepulto filio, uxorem extorrem egit. Dositheus tertio Italicorum.

XXXIV. Theseus verè Neptuni F. suscepto filio Hippolyto ex Amazona Hippolyta, ei superinduxit nouercam Phædram

Minois

Minois filiam. quæ priuignum deperire orsa, ad incestum per nutricem internunciam solicitauit. ille relictis Athenis Træzenem se contulit, ibique venando incubuit. Impura autem ista cum spe sua decidisset, mendacibus de casto priuigno exaratis litteris, vitam laqueo finiit. Theseus fidem litteris habens, à Neptuno petiit, ut Hippolytum perderet. nam ab eo ius trium votorum habebat. Neptunus Hippolyto ad oram maris currum agitant taurum immisit, quo territi equi Hippolytum contruerunt.

10 *Comminius* Super Laurentinus ex Ægeria nymphæ filium sustulit Comminium. Gidicam deinde nouercam ei superinduxit. quæ cum deperiret priuignum, & repulsam esset passa, suspendio sese vita exuit, calumniosis post se relictis litteris. Comminius cognitis criminibus, fidemque habens obtrectationi, Neptunum inuocauit. Is pueru curru vehenti obiecit taurum, quo consernati equi eum raptando perdidérunt. Dositheus tertio Italicarum rerum.

10 *Pystentia* Lacedæmonem virgente, diuinitus significatum est cessaturam luem, si pro more generosam immolarent virginem. Helena autem cum esset aliquando forte ducta, & ornata produceretur, aquila deuolans gladium abriput, & in armentū deferens buculæ imposuit. quo factum est ut cœde virginis abstineretur. Aristodemus tercia congerie fabularum.

15 *Faleris* grassante peste, oraculo indicatum est finem fore mali, si quotannis lunoni virgine litarent. Ea superstitione cum perduraret, forte lecta victimæ loco Valeria Luperca, stricte ab ea gladium rapuit aquila, depositoq; in ea quæ comburenda igni erant bacillo, cui exiguis erat præfixus.

20 *malleus*, gladium iniecit buculæ cuidam propter templum pascenti. Id intelligens virgo, bucula maestata rem sacram fecit, sublatoque malleo secundum domos circumuiuit, lenique istu excitauit ægrotantes, Valere vnicuiq; dicens. Atq; hinc est, quod illa sacra in hunc vsq; diem peraguntur.

25 *Aristides* xix. libro Italicorum.

Philonome Nyctimi & Arcadiæ filia, venatum cum Diana solebat proficiisci. Illam Mars pastoris sumta forma vitauit, ac fetu impleuit. Geminos cum partu edidisset, patris metu in Erymæthum eos abiecit: iij fatali quodam prouidentiæ decreto incolumes delapsi sunt in excavatam quer-

*Aferis
nunris.*

cum Lupa autem, quae ibi suum habebat lustrum, suis catus in fluuium abiectis, mammam infatibus præbuit. Tyliphus pastor, qui suis istud vidisset oculis, sustulit pueros, ac pro suis educauit, nominatos Lycastum & Parrasium, qui & in regnum Arcadiæ successerunt. Ita sanè refert Zopyrus Byzantius libro historiarum tertio.

Amilius fratrem Numitorem tyrannicè tractans, filium eius ænitum in venatione interfecit: & filiam Syluam Iuliam Iunonis sacerdotem fecit. Hanc Mars prægnatæ redidit. cumque gemellos partu edidisset, tyranno veritatem ipsa confessæ est. Is in metum venit, projicitq; utrumque ad ripam Tiberis. amne autem deuecti sunt ad locum, ubi lupi catulos alebat. Lupa his abiectis nutritiuit infantes. Faustus, qui spectandæ rei interuenerat, pueros educauit, Remi & Romuli nominibus impositis. Hi sunt qui Româ con- diderunt. Narratio est Aristidæ in Italicis.

XXXVII. Post Ilii excidium Agamemno cum Casandra interfe-
Matriæ **X** dus est. Orestes autem apud Strophium educatus, necem patris vultus est. Pyrander i.v. Peloponnesiacorum.

Fabius Fabricianus, Maximi cognatus, diripiēs Tuxium 20 principem Samnitium urbem, Venerem Victricem, quæ apud illos colebatur, Romanum misit. Huius vxor Fabia stu- prata à formoso quodam iuuene Petronio Valentino, ma- ritum dolo interfecit. Fabia autem fratrem Fabricianum * etiamnum infantem periculo eripuit, & aliò furtim edu- 25 candum misit. is adulitus matrem adulterumque occidit, estque senatus sententia absolutus. Dositheus tertio Italicorum.

XXXVIII. *Busiris* Neptuni & Anippæ Nilo genitæ F. prætereunte simulata hospitalitate exceptos mactabat. Sed in eum ma- 30 ctatorum vltio vindicauit. Hercules enim insidias sentiens claua eum peremit. Ex Agathone Samio.

In hospita- les. *Hercules* Geryonis boues per Italiam agens, hospitio v- fus est Fauni regis, qui Mercurii fuit filius, ac patri immo- lare hospites solebat: is aggressus Herculem, ab ipso est tru- 35 cidatus. Dercyllus tertio Italicorum.

Malū in- nūtum in- ventori peſsum. *Phalaris* Agrigentinorum tyrannus crudelis, hospites torquebat & excruciat. Perillus faber ærarius æreā bu- culam confecit, tyrannoque obtulit, vt in ea peregrinos vi- uos cremaret. Phalaris tum duntaxat iustus, ipsum iniecit: videba-

videbatur autem mugitum edere bucula. E secundo libro
quæstionum sive caularum.

Aegea, quæ Siciliæ vrbs est, sœus quidam fuit tyran-
nus *Æmilius Censorinus*, donis eos afficiens, qui noua in-
uenissent tormenta. Erat quidam Aruntius Paterculus, qui
equum æreum fabricatus dono dedit tyranno, ut in eum
coniiceret cruciandos. Tyrannus tunc primùm ius securus,
ipsum tormenti auctorem in equum coniecit ut quos alii
parauerat cruciatus, ipse primus experiretur. * eum cōpre-
hensum de monte Tarpeio deiecit. Et videntur qui crude-
liter imperant, ab illo dicti *Æmilii*. Aristides quarto Ita-
licorum.

Eneus Martis & Steropes F. ex Alcippe vxore, Oenomai X.L.
filia, progenuit filiam Marpissam, eamque virginem adser-
uauit. Idas autem Apharei F. ea rapta profugit, quem Eue-
nus persequens cum non adsequeretur, in Lycormam flu-
uium sese coniecit, immortalisq; est factus. Dositheus pri-
mo rerum Italicarum.

Anius Etruscorum rex cum haberet filiam eleganti
forma Saliam, virginem eam custodivit. Cathetus au-
tem primi nominis homo cum ludentem eam vidisset, a-
more captus atque victus rapuit, Romamque abduxit. Pa-
ter insecurus cum non consequeretur, in profluentem
sese saltu dedit, qui ab eo est dictus Anio. Cathetus è Salia
Latinum ac Saliūm procreauit, nobilissimarum autores
prosapiarum. Hæc Aristides Milesius, & Alexander Polyhi-
stor tertio Italicorum.

Hegestratus Ephesius ciuili nece perpetrata Delphos fu- *XLI.*
git, scitatusq; deum est vbina locorum sedem poneret.
30 Respondit Apollo, ibi vbi rusticos visurus esset choreas du-
cere frondibus oliuæ coronatos. Quod cum ille in quadam
Asiae regione deprehendisset, vrbem ibi condidit, & ab oleis
Elæuntem appellavit. Hoc inuenies scriptum in tertio li-
bro Pythoclis Samii de rebus rusticis.
35 *Telegonus* Vlys̄sis è Circe F. missus ad indagandum pa-
trem, monitus est ut ibi vrbem conderet, vbi ferta gerentes
agricolas saltare videret. cumque in quandam Italique locum
venisset, offendit colonos ramis illignis redimitos choreis
vacare. itaque vrbem ibi condidit, & ab euentu Prinistum
(est enī ilex Græcis prius) nominauit. Romani eam yr-

bem voce detorta Præneste appellant. Sic commemorat Aristocles libro rerum Italicarum tertio.

**COMPENDIVM COMMENTARII, QVO
ostenditur Stoicos quām poetas absur-
diora dicere.**

REPREHENSUS fuit Pindarus, quod Cæneum parū probabiliter fixisset ferro inviolabilem, & corpore quod lædi non posset, terram subiisse nullo accepto vulnere, cùm Recto pede scidisset solum.

At Stoicorum iste Lapitha ex adamantina vacuitatis omnium perpessionum conflatus materia, non vulnerum duntaxat, morborum, dolorumque singitur expers, sed & metu & molestia carere, insuperabilis manere, nullis cedere viribus: tum quidem, quando vulneratur, dolores patiuntur, torqueruntur, atque adeo etiam in patriæ excidio, aliisque id genus summis calamitatibus. Ac Pindari quidem Cæneus duntaxat ictus nullo cum vulnere excipit. Stoicorum sapiens inclusus non prohibetur, præcipitatus non patitur vim, in tormentis non cruciatur, si vratur non læditur, diectus in palæstra tamen inuisitus manet, munitionibus circumuentus non obsidetur, si vendatur ab hostibus capi nequit. adeoq; similis est earum nauium, quibus cum inscribatur prosper cursus, prouidentia seruans, commodum ministerium, ea interim tempestatis iactatur, colliduntur, euertuntur. Euripideus Iolaus ex imbecilli & decrepito voti cuiusdam vi subito iuuenis & ad pugnam validus redigitur. At Stoicorum sapiens heri erat infensiſſimus ac pessimus, hodie subito mutatus est in virum bonum: atque ex rugoso, pallido, &c (vt ait Aeschylus)

Languente lumbos, conuulso doloribus

*Silcerno misello--- decorus, dei similis, forma
eximia. Sanè Vlyss Minerua rugas, caluiciem & foeditatem
admit, vt pulcer videatur. Istorum sapiens non relinquente corpus senio, sed grauius etiam urgente, molestiamque alia molestia cumulante, curuu (si ita res tulerit) edentulus. vno oculo captus dum manet, neque turpis tamen est, neque foedo adspectu. Amor enim Stoicus, instar scarabeorum,*

*Heracli-
dis.*

*Odyſſ. 9.
euatio, &
atibi.*